

Fig. 1. Kirken set fra øst o. 1910. Foto i Rudkøbing Byhistoriske Arkiv. – *The church seen from the east, c. 1910.*

†SKT. PETERS KIRKE

METHODISTKIRKE

Kirken ved Reberbanen, der blev nedrevet 1982, var en bygning af røde mursten opført 1896 efter tegning af arkitekt N. P. Jensen, Odense.

Historisk indledning. Metodismen, der lagde særlig vægt på en personlig tro og omvendelse, kom til Danmark fra England via USA og blev et anerkendt trossamfund 1866. På Langeland vandt metodisterne indpas fra o. 1870, i begyndelsen især på den nordlige del af øen, og 1875 opførtes der et \dagger kapel i Skebjerg (Tullebølle Sogn). Menighedens første forstander, P. M. S. Jensen, havde, før han kom til Langeland 1873, været hjælpepræst ved metodistkirken i Svendborg (s. 505). Kontakten til Amerika var i de første årtier meget tæt, og 1871–

1900 udvandrede 28 langelandske metodister. Fra o. 1889 tog man arbejdet op i Rudkøbing. En besed, Bethel, blev taget i brug i oktober 1890, og i januar 1891 stiftedes en søndagsskole. Kapellet i Skebjerg blev afhændet og indtægterne ved salget brugt ved opførelse af en kirke i det nye kvarter omkring Reberbanen, Skt. Peters Kirke, der blev indviet 6. dec. 1896. Der var da 79 medlemmer på hele Langeland, 13 faste 'prædikepladser' spredt ud over øen og 180 indskrevne børn fordelt i fem søndagsskoler.¹ Et levende menighedsliv udfoldede sig i mellemkrigstiden, men herefter sygnede det hen, og fra 1970'erne knyttedes menigheden til kirken i Svendborg. Kirken stod tom de sidste år, før den blev nedrevet i foråret 1982.²

Fig. 2. Indre set mod alterpartiet i nord. Foto Henry Grøndahl 1907. I Rudkøbing Byhistoriske Arkiv. – Interior looking towards the altar section in the north, 1907.

BYGNING

Den nedbrudte kirke ved Reberbanen (jf. fig. 5 (G2), s. 1353) kendes nu hovedsagelig fra ældre fotografier. Den var opført på nordsiden af gaden ud mod en dengang helt åben købstadsmark mod øst og den ældre husrække langs Ahlefeldts-gade i vest. En sti førte i de første år fra kirken og over marken til Amtssygehuset. Tegningerne til kirken blev leveret af arkitekt N.P. Jensen, der

1892 havde stået for opførelsen af metodistkirken i Vejle, Skt. Pouls Kirke (DK Vejle 199-200).³

Bygningen bestod af et langhus, der var orienteret nord-syd og havde indgang fra gaden i syd. Over sydøstre hjørne var rejst et tårn, og til bygningens nordgavl (bag alterpartiet) sluttede sig en mindre bygning, der set udefra havde karakter af et kor, men rummede en bolig for kirkebetjenten. Murene var af røde sten og taget tækket med skifer. Facaderne, også på betjentbo-

Fig. 3. Indre set mod alteret tidligst 1910. Foto i Rudkøbing Byhistoriske Arkiv. – Interior looking towards the altar, 1910 at the earliest.

ligen, var ved lister opdelt i fag, hvert med et vindue og afsluttet med en kraftig, mønstremuret gesims. Kirkerummets vinduer, tre i hver langsides, var rundbuede og havde støbejernsrammer. I betjentboligen var åbningerne fladbuede og med trærammer. Gavlenden mod gaden havde en artikuleret, muret udsmykning. Det slanke tårn var i tre stokværk, hvoraf de to øverste løftede sig over kirkens tag. Det afsluttedes i et højt, ottedelt spir, kronet af et kors og synligt overalt i byen.

Det enkle rum var dækket af et pudset og hvidt tøndehvælv af træ, der spændte fra væg til væg og var støttet af tværgående trækbånd. Alterpartiet ved den nordre endevæg var placeret foran en vægniche, hvis runde bue var koncentrisk med tøndehvælvet, og bag prædikestolen var udsparet en mindre, rundbuet niche. Alterpartiet var flankeret af en kakkellov i øst og en dør (til betjentens lejlighed) i vest. Gulvet var lagt af ferniserede brædder, inden for knæfaldet lå et broget gulvtæppe. Over endevæggen i syd var der et tømret pulpitur.

Kalkmaleri. I de første år var der i den større alterniche malet imiterede, lyse kvadre delvis skjult af en barokt inspireret baldakin i mørke farver;

buernes vanger fremstod som marmor. Over den mindre niche var en malet *indskrift*: »Gud er Kærlighed«. På et yngre fotografi (fig. 3), tidligst fra 1910, var malerierne overhvidt og indskriften opmalet med en ny skrifttype.

INVENTAR

Inventaret var hovedsagelig anskaffet i forbindelse med kirkens opførelse 1896. Beskrivelsen hviler på fotografier optaget 1907 og tidligst 1910 (fig. 2-3).

Alterpartiet bestod som vanligt i metodistkirker af et enkelt *alterbord* og en bagvedstående *prædikestol* placeret på et podium med indgang i siderne. Alterbordet var dækket af et mørkt *alterklæde* samt en hvid *alterdug* med indstiftelsesordene i fransk broderi: »Jesus siger: Dette gør til min Ihu-kommelse«. *Prædikestolen*, af træ, i nygotisk stil, var tresidet med kegleformede fyldinger under en udsavet baldakinniche, under hvis hjørner var profilerede kugleled.

Et *altermaleri*, efter 1907, viste Jesus på korset. Jesus, der ses i trekvartprofil, hænger tungt i armene, hovedet falder mod venstre skulder, og ansigtet er vendt mod himlen. Korset flankeres af to skikkel-

ser, den ene med hvidt hovedlin (Maria), den anden en mørkkædet mand (vel Johannes). Maleriet var indsat i en bred, akantusprydet ramme.

Alterkalken og *disken* var af blankt metal (sølv eller sølvplet); *alterkanden* af sort porcelæn med guldkors.

Alterskranken, rundbuet, bestod af drejede, kegleformede balustre med flade profilled foroven og forneden under en håndliste. Balustrene var hvidmalede, håndlisten sort. *Knæfaldet* var be- trukket med mørkt fløj.

Døbefonten havde cirkulær fod, kanneleret skaft og glat kumme med stærkt profileret munding, prydet med små kors i cirkelslag. Fonten stod vest for alteret på et sekskantet postament i tre afsæt. *Dåbsfadet* var af metal.

Kirken var møbleret med enkle *bænke* af bræd- der med drejede forben og lige bagben. I koret stod to *løse stole* med svejftet ryg.

Fra loftet hang toarmede *lamper* i jugendstil af messing med kupler af hvidt glas. Senere udskiftet med beslægtede armaturer til el (tidligst 1910).

KILDER OG HENVISNINGER

Jf. fortegnelse over arkivalier vedr. kirkerne i Svendborg Amt i almindelighed s. 59-60 og forkortelser vedr. Svendborg Amt s. 61-64.

Arkivalier. Landsarkivet for Fyn. *Rudkøbing Metodist- menighed*. Diverse papirer 1897-1973.

Rudkøbing Byhistoriske Arkiv. A 508. Metodistkir- ken.

Historisk indledning og beskrivelse af kirkens omgivel- ser og bygning ved Niels Jørgen Poulsen. Beskrivelse af inventar ved Rikke Ilsted Kristiansen. Oversættelse til engelsk ved James Manley. Korrekturlæsning ved Anne Frovin. Teknisk og grafisk tilrettelæggelse ved Mogens Vedso. Redaktionen afsluttet februar 2016.

¹ Chr. Alsted Nielsen, *Evangeliske vækkelser i det 19. århundrede på Sydfyn og Langeland med særlig henblik på den metodistiske*, Överås, Göteborg 1982 (kopi af manu- skript). I Rudkøbing Byhistoriske Arkiv.

² *Fyns Amts Avis* 25. marts 1982.

³ 1898 opførte N. P. Jensen også metodistkirken i Randers, Skt. Pauls Kirke, og 1900 metodisternes Emmauskirke i Odense.

†ST. PETER'S CHURCH

METHODIST CHURCH

Methodism, which came to Denmark from England via the USA, gained a foothold on Langeland around 1870. In Rudkøbing a church was built at Reberbanen in 1896, and a thriving congregational life continued until the time af- ter World War II. In the 1970s the community became associated with the church in Svendborg, after which the church was demolished in 1982. It had been designed by the architect N.P. Jensen, Odense, who in 1892 also built a Methodist church in Vejle.

The demolished church, which is mainly known from older photographs, consisted of a nave building oriented north-south with access from the street in the south. Above the southeastern

corner a tower with an octagonal spire had been erected, and a small lodge for the verger was attached to the north gable of the building (behind the altar section). The walls were of red brick and it had a slate roof. The simple interior was covered by a whitewashed barrel vault of wood. The altar complex at the northern end wall was placed in front of a wall niche whose round arch was concentric with the barrel vault.

The *furnishings*, which had primarily been acquired in connection with the building of the church, are known only from photographs taken in 1907 and 1910 at the earliest (figs. 2-3). These comprised, as is usually the case in Methodist churches, a *Communion table* and a *pulpit* behind it.